

Ситуація на атомних об'єктах України

Інформація щодо Чорнобильської АЕС

У місті Чорнобиль існувало дві лабораторії для досліджень актуальних проблем радіаційного впливу, характеристик речовин, варіантів поводження із радіоактивними матеріалами для подальшого прийняття рішень щодо роботи по різних напрямках у зоні відчуження.

У ДСП «Екоцентр» знищена центральна аналітична лабораторія з характеристики РАВ, при цьому відбулося несанкціоноване проникнення в сховище джерел іонізуючого випромінювання, в якому зберігалися зразкові радіоактивні розчини та калібрувальні джерела (Фото 1 та 2).

Окупантами викрадено та пошкоджено 133 джерела сумарною активністю порядку 7 млн. Беккерелів. Це можна порівняти із 700 кг радіоактивних відходів із наявністю бета та гамма випромінювання. Навіть невелика частина цієї активності є смертельно небезпечною при непрофесійному та неконтрольованому поводженню з ним.

На даний час місцезнаходження викрадених джерел невідомо. Ступінь збереження та безпеки калібрувальних джерел та зразкових радіоактивних розчинів встановити неможливо, а стан пошкоджених буде з'ясований після проведення відповідної інвентаризації та вимірів.

Офіси та лабораторія Інституту проблем безпеки АЕС також були розграбовані та знищені російськими загарбниками-мародерами. Були вивезені комп'ютери, оргтехніка, розбито або знищено лабораторне обладнання та вимірювальні пристрої.

Також пограбовані гаражі з автомобільною технікою, яка використовувалась для доставки науковців на об'єкти досліджень.

В лабораторіях ІПБ АЕС знаходились джерела іонізуючого випромінювання та зразки паливовмісних матеріалів з об'єкту «Укриття», які використовувались науковцями при виконанні досліджень.

Місцезнаходження цих матеріалів також не відомо.

Та важливо сказати про дві гіпотези та висновки із них.

Якщо радіоактивні матеріали були залишені у зоні відчуження, «викинуті», - це є ризиком для персоналу, що додатково підкреслює важливість негайного відновлення радіаційно-дозиметричних досліджень та вилучення цих високоактивних джерел у спеціалізовані сховища. Після перевірки на відсутність мінувань, а також за наявності обладнання ця діяльність буде миттєво відновлена.

Джерела випромінювання та частини палива були вивезені «на сувеніри». У цьому випадку носіння такого сувеніру із собою протягом 2 тижнів гарантовано виникають радіаційні опіки та починається променева хвороба та незворотні процеси у організмі.

Наслідки перебування окупаційних російських військ у м. Чорнобиль.

Як відомо, місто Чорнобиль понад місяць перебувало під окупацією російських військ. Прикро вражають обсяги завданих ушкоджень та наслідки від перебування окупантів, виявлених після можливості доступу до звільнених територій. Відвідання офісів та виробничих майданчиків державних підприємств зони відчуження виявили масові пошкодження, руйнування та розкрадання майна та особистих речей працівників зони відчуження.

Занепокоєння викликає фактично повне знищення інфраструктури в місті Чорнобилі. Адже в Чорнобилі, протягом всієї окупації і станом на зараз, все ще перебуває оперативний персонал підприємств зони відчуження та загін ДСНС України без світла, електрики та мобільного зв'язку.

Усі виробничі, адміністративні, технологічні, складські, побутові приміщення та гуртожитки для проживання персоналу були зламані, пограбовані або зазнали значних ушкоджень. Все, що окупантам не вдалося вкрасти і вивезти, просто знищувалося варварськими методами на місці, залишаючи по собі, безлад і потрощені предмети та особисті речі.

За час окупації ворожими військами за попередніми оцінками виявлено такі обсяги заподіяної шкоди:

1. Найбільше постраждав транспортний комплекс підприємства. Було викрадено та вивезено на територію республіки Білорусь більше 60-ти одиниць техніки, близько 50-ти одиниць - пошкоджено, місце перебування і стан 25-ти одиниць наразі уточнюється. Частину вдалося врятувати під час евакуації персоналу, але це переважно автобуси та легкові транспортні засоби.

2. На АЗС ДСП «ЦППРВ», станом на 23.02.22 року, зберігалось ПММ, у кількості: А95~4000л.; А92~20000л.; ДП~12000л.; Газ~6000л. Також зберігалась велика кількість масел моторних, фільтрів моторних до різних типів транспортних засобів, шини, акумулятори, запчастини, різноманітне обладнання ремонтних майстерень тощо. Усе будо викрадене, використане або вивезене.

3. На об'єктах по поводженню з РАВ - спеціальне обладнання для моніторингу радіаційного забруднення, устаткування лабораторії ДСП «ЦППРВ» частково викрадено, або знешкоджено. Більш вичерпну інформацію можна буде надати лише після професійної оцінки фахівців із поводження з РАВ, які невдовзі зможуть вийти на роботу.

4. Було підірване і пошкоджене приміщення з усім обладнанням Центру інформаційно-обчислювального та телекомунікацій, у якому знаходилися сервера, телекомунікаційне обладнання, засоби радіозв'язку та оргтехніка.

5. Розграбовані їдальні «Казка», «Енергетик», склади з продовольчими товарами, склади з спецодягом і засобами індивідуального захисту. Розграбовані приміщення спортзалів. Постраждали приміщення гуртожитків.

6. Досі до кінця не встановлені обсяги ушкоджень, що були завдані рашистами на КВ «Вектор» та ПЗРВ «Буряківка».

На превеликий жаль, ще не усі об'єкти вдалося відвідати та надати оцінку їх стану, через ймовірність їхнього мінування, що становить пряму небезпеку для життя і здоров'я працівників. Це стане можливим тільки після проведення повного обстеження спеціалістами та відповідними службами усіх об'єктів і територій та отримання підтвердження їх безпечності для відвідування та перебування, коли буде встановлено і надано остаточної оцінки їх стану, із вказаними проблемами та необхідним обсягами відновлювальних робіт. Також в даний момент дуже важко оцінити вартість завданих підприємству збитків.

Активно ведуться відновлювальні роботи з електропостачання бригадами ДТЕК спільно із силами ЗСУ, що забезпечують безпечне виконання робіт. Найближчим часом планується відновлення зв'язку задля організації документообігу з підприємствами, що підпорядковані ДАЗВ, з Національною поліцією України та ДСНС України.

Наразі відвідування та перебування у Чорнобильській зоні залишається обмеженим та є вкрай небезпечним. Досі існують радіаційні ризики, вибухові загрози та вагомі проблеми із логістикою. Повернення до робочого процесу відбуватиметься поетапно, за умови забезпечення безпеки переміщення та перебування на території зони відчуження та забезпечення умов для проживання персоналу.

Керівництво ДСП «ЦППРВ» визначило приблизні обсяги руйнувань та пошкоджень після окупації Чорнобиля.

6-7 квітня 2022 року керівництво ДСП «ЦППРВ» нарешті мало змогу дістатися міста Чорнобиль та об'єктів підприємства у Чорнобильській зоні відчуження, що з 24 лютого знаходилися під окупацією російських військ. Варто зазначити, що потрапити у зону відчуження та прилеглих районів і територій Київської області – задача дуже непроста. Враховуючи те, що мости через річку

Уж (Київський напрямок між КПП «Дитятки» та містом Чорнобиль) та річку Прип'ять (Славутицький напрямок, зі сторони КПП «Паришів» та білоруського кордону), зруйновані, логістика є фактично неможливою. Наразі зберігається висока вірогідність мінування територій та об'єктів інфраструктури зони відчуження, що потребує ретельної перевірки спеціальними службами.

Першочерговим завданням було доставити гуманітарну допомогу людям, що перебували в окупації міста Чорнобиля протягом всього періоду, з 24 лютого по 31 березня, які виконували свої завдання на об'єктах підприємства з охорони і забезпечення його життєдіяльності. Працівники, які знаходились у Чорнобилі увесь цей час, на щастя, живі та здорові, отримали таку необхідну допомогу - продукти та технічні засоби. Вони досі перебувають у складних умовах повністю знищеної інфраструктури міста, без електрики і зв'язку. Та, попри все, наші співробітники налаштовані оптимістично і готові спільно з іншими працівниками відновлювати виробничі потужності підприємства та забезпечувати виконання основних завдань і функцій.

Протягом відвідування Чорнобиля керівництвом підприємства проводилися заходи з фіксації наслідків окупації військовими російської федерації та завданих ними збитків і ушкоджень. На даний момент дуже важко оцінити у повному обсязі шкоди, завданої внаслідок мародерства і варварського знищення рашистами обладнання, техніки, матеріально-технічної бази підприємства, робочих приміщень та особистого майна працівників, зокрема, у житлових приміщеннях. Про наслідки перебування об'єктів ДСП «ЦППРВ» під окупацією повідомимо окремо.

На превеликий жаль, поки що немає повного доступу до всіх об'єктів підприємства, а саме, ПЗРВ «Буряківка» та КВ «Вектор». Наразі відомо, що на КВ «Вектор» окупантами завдано меншої шкоди, аніж у самому Чорнобилі. Зазнала пошкоджень система фізичного захисту, частково розбиті та розграбовані офісні та побутові приміщення КВ «Вектор». На об'єктах КВ «Вектор» та ЦСВЯП в даний момент забезпечено охорону територій та об'єктів для уникнення випадків мародерства. Згодом стане доступною більш детальна інформація.

З метою недопущення загрози життю і здоров'ю людей, до роботи не може бути допущений персонал доти, поки не будуть проведені роботи із обстеження та знешкодження відповідними службами усіх загроз на об'єктах та територіях перебування робітників зони відчуження. Персонал виводитиметься на роботу поступово, по мірі звільнення від можливої небезпеки, як вибухової, так і радіаційної.